

Victor-Clement Nijs, *Congo-Rwanda 1950-1962. De memoires van een ambassadeur*, Tielt, Lannoo, 2007, 617 pp., ill., ISBN 978-90-209-7276-4 | De titel van dit boek is misleidend. Victor-Clement Nijs was vanaf 1969 Belgisch ambassadeur in een hele reeks lan-

den, maar dit boek bevat zijn herinneringen aan de periode die hij als (adjunct)gewest-beheerder doorbracht in Congo en Ruanda-Urundi. Bovendien gaat het niet echt om memoires. De auteur verantwoordt zijn werkwijze niet uitdrukkelijk, maar hij heeft overduidelijk zijn oorspronkelijke, zeer gedetailleerde dagboeken proberen om te werken tot 'memoires'. Het resultaat is een onbevredigende mengvorm. Op talrijke plaatsen wordt de onbevangen blik van de dagboekschrijver verstoord door die van een verteller die weet hoe het allemaal afgelopen is, terwijl er formeel geen onderscheid is aangebracht tussen die twee.

De wijsheden die Nijs achteraf aan zijn notities toevoegt zijn veel minder interessant dan wat we te zien krijgen van de oorspronkelijke bron. De dagboeken schetsen een zeer concreet beeld van het dagelijkse leven van de gewestambtenaar in de jaren vijftig. Nijs bouwt bruggen, onderhoudt wegen, velt vonnissen, int belastingen en stort zich in het blanke gezelschapsleven met zijn talrijke in-

triges. Voor de Vlaamse beweging, die in deze jaren sterk kwam opzetten in de kolonie, heeft deze Limburger niet de minste belangstelling. Hij behoorde tot de Vlamingen die zelfs onder mekaar Frans spraken, zoals hij zelf enigszins verbaasd noteert. (p. 130) Wanneer hij later, in Rwanda, een kring Nederlandstalige medewerkers om zich heen krijgt en met hen in die taal communiceert, schrijft hij in zijn dagboek: *"In die context ben ik dus de Vlaamse witte raaf die, verplicht door de omstandigheden, Frans spreekt binnen zijn gezin en Nederlands daarbuiten"*. (p. 371)

Dit werk mist de hand van een eindredacteur. Het bevat talrijke feitelijke fouten, storende herhalingen en al te wijldropige passages. Het naamregister is onbetrouwbaar. De lezer moet ook bestand zijn tegen een volgehouden toon van grote zelfgenoegzaamheid. Het is waarschijnlijk niet geheel toevallig dat de naam van de auteur op het omslag dubbel zo groot afgedrukt is als de titel.

[Bert Govaerts]